

Zalaszentgrót

Az 1665-ben készült metszet jellegzetes dombos zalai tájat ábrázol. Erdős dombon emelkedik a kétemeletes várkastély, amelyet négyszögben bástyás fal övez, közelében a település házai látszanak. Az előtérben szarvasmarhákat hajt a pásztor. Idilli kép, bár részleteiben eltér a valóságtól. Mert igaz, hogy némi emelkedésen áll a kastély, de korántsem ekkora dombon, amelyet voltaképpen a Zala folyó két ága fog közre.

A 13. század második felében épült itt vár (első említése: 1299). Akkor a Szentgróti család birtoka. A 14–15. században több család is perlekedett érte. Kanizsa várának eleste (1600) után a végvári vonalba került. A mindenkori birtokos családból kerültek ki az erődítmény kapitányai. Hosszú híd vezetett a vízen át a várkastélyhoz. A település egy részét (a Hostátot) is erődítménnyel vették körül. A település hajdúvárosnak számított.

A 14. századtól birtokos Hagymássy család a 17. század közepén kihalt. A várkastélyt és uradalmát Batthyány Ádám vásárolta meg (1656).

1690-ben visszafoglalták a törököktől Kanizsa várát. Ez azt jelentette, hogy a zalai erődítmények elveszítették katonai jelentőségüket. A régi erősségeket vagy lebontották, vagy pusztulni hagyták. Szentgrót esetében a régi várat jórészt elbontották, és helyén épült ki a ma látható kastély első formája, copf stílusban. Az építkezés 1787-re fejeződött be.

Jelenleg 27 holdas (részben elpusztult) parkban álló, U alaprajzú, egyemeletes épület a kastély, az oldalszárnyak végén egy-egy félkör alakú, kétemeletes toronnyal. Az északi homlokzat kiugró középrészén a gr. Károlyi család címere látható. A 19. század végén került a kastély a gr. Károlyi család birtokába. Akkor épült a kocsibehajtott terasz is. A kívülről szépen helyreállított épület északi homlokzatán a régészetiileg föltárt középkori részletek is megfigyelhetők. Kétkarú lépcső vezet föl az emeletre, a díszteremhez, ahol barokk falkép

töredéke látható. Az emelet délnyugati sarkán volt valaha a könyvtárterem.

Az 1970-es években kisebb régészeti feltárást végzett a kastély udvarán Vándor László régész. Ekkor kerültek elő a kaputorony maradványai, s kiderült, hogy a mai kastély keleti szárnyának egyes részletei a 15–16. században épültek.

Az egyemeletes, egykori intézói lak három termében 2002-ben nyílt helytörténeti kiállítás mutatja be a kastély és a település történetét.

Csorba Csaba

A kastély és a falu látképe (Festmény, 19. század vége)

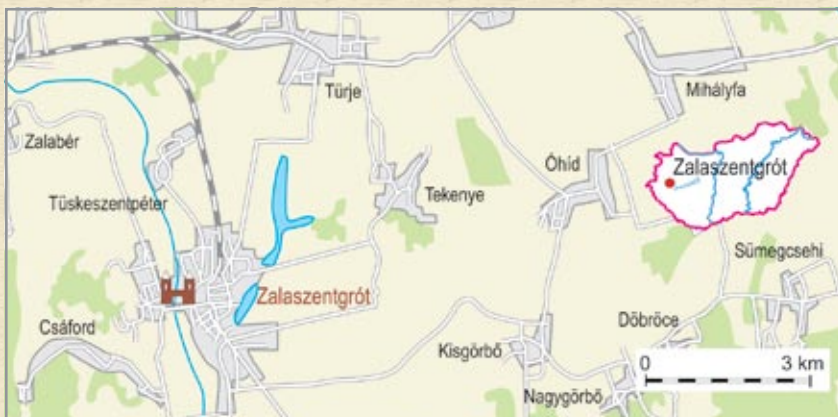

A kastély madártávlati képe. Az épületben most óvoda, iskola, kollégium és gyermekotthon működik (Fotó: László János)

Zalaszentgrót és környéke

Szentgrót várának látképe (Le Dentu rajza, 17. század vége)

*Szentgrót vára
(Lucas Schnitzer rézmetszete, 1665)*